

Sygn. akt II Ca 277/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 18 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Barbara Mokras
Sędziowie:	SSO Henryk Haak (spr.) SSO Marian Raszewski
Protokolant:	st. sekr. sąd. Jolanta Bąk

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2014r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa G. K.

przeciwko H. K. (1)

o podwyższenie alimentów

oraz z powództwa H. K. (1)

przeciwko G. K.

o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego

na skutek apelacji H. K. (1)

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim VIII Zamiejscowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich z siedzibą w K.

z dnia 4 lutego 2014r. sygn. akt VIII RC 43/13

I. oddala apelację,

II. nie obciąża skarżącego H. K. (1) kosztami postępowania apelacyjnego,

III. przyznaje adw. H. K. (2) z Kancelarii Adwokackiej w K. od Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy w Ostrowie W..) kwotę 300 (trzysta) zł podwyższoną o 23% podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej G. K. w postępowaniu apelacyjnym przez tego adwokata ustanowionego z urzędu.

Sygn. akt II Ca 277/14

UZASADNIENIE

Powódka G. K. wniosła przeciwko pozwanemu H. K. (3) o podwyższenie alimentów z kwoty po 100 zł miesięcznie do kwoty po 500 zł miesięcznie, począwszy od dnia 1 października 2012 r., płatnych z góry do dnia 10-tego każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, i to w miejsce alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 28 kwietnia 2005 r. w sprawie o sygn. akt I C 1548/03.

Pozwany H. K. (1) wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

H. K. (1) wniósł też o ustalenie, że jego obowiązek alimentacyjny wobec G. K. ustał.

Wyrokiem z dnia 4 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy w Ostrowie W.. VIII Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą w K. zmienił z dniem 1 października 2012 r. obowiązek alimentacyjny pozwanego H. K. (1) wobec powódki G. K., ustalony wyrokiem Sądu Okręgowego w Kaliszu w dniu 28 kwietnia 2005 r. w sprawie o sygn. akt I C 1548/03, w ten sposób, że podwyższył dotychczasowe alimenty z kwoty 100 zł miesięcznie do kwoty po 300 zł miesięcznie, płatne z góry, do dnia 10-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat do rąk powódki G. K.. Nadto Sąd Rejonowy oddalił powództwo o podwyższenie alimentów w pozostałym zakresie, oddalił powództwo H. K. (1) o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego oraz rozstrzygnął o kosztach procesu.

Sąd Rejonowy dokonał m.in. następujących ustaleń.

Małżeństwo stron zostało rozwiązane przez rozwód w dniu 28 kwietnia 2005 r. w sprawie Sądu Okręgowego w Kaliszu o sygn. akt I C 1548/03 z winy pozwanego H. K. (1). Zasądzono również alimenty na rzecz powódki w kwocie 100 zł miesięcznie. W tym czasie G. K. miała (...) lat. Nie miała zawodu. Była osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku. Mąż od wielu lat niełożył na jej utrzymanie. Nie płacił także świadczeń zasądzonych od niego na ten cel przez Sąd Rejonowy w Krotoszynie w dniu 19 listopada 1998 r. Alimenty w kwocie 400 zł początkowo były ściągane przez komornika sądowego, a następnie wypłacał je fundusz alimentacyjny. Powódka otrzymywała również pomoc z opieki społecznej i pracowała dorywczo. Mieszkała z matką, która wymagała stałej opieki. Prowadziły wspólnie gospodarstwo domowe; matka powódki otrzymywała świadczenie z ubezpieczenia społecznego w kwocie ok. 1.000 zł. W czasie orzekania rozwodu pozwany miał (...) lat. Nie mieszkał z powódką. Pracował jako kierowca, zarabiając 870 zł miesięcznie. Miał na utrzymaniu czworo dzieci ze związku pozamałżeńskiego. Utrzymywał także swoją partnerkę.

Po rozwodzie powódka nie zawarła innego związku małżeńskiego. Obecnie strony mają po 64 lata. Powódka nabyła prawa emerytalne – otrzymuje świadczenie w kwocie ok. 600 zł. Trzy lata temu zmarła matka powódki, która wspierała ją finansowo. Teraz pomagają powódce krewni – siostra, szwagier i siostrzeniec. Jest schorowana – cierpi na zawroty głowy związane ze zwężeniem żył w szyi, reumatyzm i zwyrodnienie kręgosłupa. Leczy się w ramach NFZ i prywatnie – koszty leków wynoszą ok. 100 zł miesięcznie. Ok. 400 zł miesięcznie powódka wydaje na żywność, 40-50 zł na środki czystości. Powódka mieszka w domu należącym do jej siostrzeńca; zrzekła się prawa służebności mieszkania, gdyż właściciel był zmuszony zaciągnąć kredyt na remont tego domu. Powódka nie płaci za mieszkanie, a siostrzeniec opłaca rachunki za energię elektryczną – ok. 80 zł miesięcznie i kupuje opał – 4 tony na sezon grzewczy. Powódka opłaca rachunki za gaz – ok. 50 zł miesięcznie i ponosi inne koszty eksploatacyjne, np. za usługi kominiarskie. Ostatnio była zmuszona partycypować w kosztach ogrzewania kwotą 300 zł, za którą kupiła tonę brykietów. Koszty jej utrzymania wynoszą ok. 1.000 zł miesięcznie.

Pozwany choruje. Koszty leczenia pozwanego wynoszą ok. 80 zł miesięcznie. Jest jednak zdolny do pracy w charakterze kierowcy i pracę tę wykonuje w Przedsiębiorstwie Handlowym (...) w B.. Średnie wynagrodzenie zasadnicze pozwanego wynosi 1.600 zł. Otrzymuje on także dodatki do wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i w porze nocnej, a także diety z tytułu podróży służbowych. Tak więc wynagrodzenie pozwanego wynosi średnio miesięcznie ok. 2.500 zł. Z uwagi na fakt, że pozwany nie realizował obowiązku alimentacyjnego wobec powódki, wynagrodzenie – z wyjątkiem diet – jest zajęte przez komornika sądowego. Pozwany nie ożenił się ponownie. Mieszka

z konkubina, która nie pracuje zawodowo i nie ma prawa do żadnego świadczenia z ubezpieczenia społecznego. Leczy się systematycznie i wydaje na ten cel ok. 70 zł miesięcznie. Z pozwanym i jego partnerką mieszkają: córka w wieku 23 lat, pracująca na 1/2 etatu; jej małoletni syn A. i niepracujący partner oraz dwóch synów powoda, z których jeden jest małoletni (ma 17 lat), a drugi jest pełnoletni i jeszcze się uczy. Druga córka pozwanego jest już samodzielna. Pozwany mieszka z podanymi wyżej osobami w mieszkaniu wynajmowanym od Urzędu Miasta w K. W.. Czynnosc za to mieszkanie wynosi 360 zł miesięcznie, opłaty za prąd ok. 200 zł co dwa miesiące, a za gaz ok. 200-300 zł także co dwa miesiące. Kwoty za gaz są wyższe w okresach zimowych – wynoszą ok. 1.000 zł, ponieważ mieszkanie jest wyposażone w ogrzewanie gazowe. Pozwany nie ma żadnego majątku.

Wyrok ten H. K. (1) zaskarżył w całości. Wniósł on o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie jego powództwa o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego oraz o oddalenie w całości powództwa G. K. o podwyższenie alimentów. Równocześnie skarżący złożył ewentualny wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

G. K. wniosła o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia i wywody Sądu Rejonowego.

Małżeństwo stron zostało rozwiązane przez rozwód z winy H. K. (1) (wyrokiem Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 28 kwietnia 2005 r., wydanym w sprawie o sygn. akt I C 1548/O3). Tymże wyrokiem Sąd Okręgowy zasądził od H. K. (1) na rzecz G. K. alimenty w kwocie po 100 zł miesięcznie, płatne z góry do dnia 10-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w wypadku uchybienia w płatności którejkolwiek z rat. To, iż małżeństwo stron zostało rozwiązane przez rozwód z winy H. K. (1) jako zobowiązanego do świadczeń alimentacyjnych na rzecz G. K. oznacza, że nie znajduje tu zastosowania reguła, iż obowiązek alimentacyjny między rozwiedzionymi małżonkami wygasa z upływem pięciu lat od orzeczenia rozvodu (w myśl art. 60 § 3 zdanie drugie k.r.o. jest regułą, że taki obowiązek wygasa z upływem pięciu lat od orzeczenia rozvodu, gdy zobowiązanym jest małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za winnego rozkładu pożycia). Mając to na względzie nie nasuwa jakichkolwiek zastrzeżeń oddalenie przez Sąd Rejonowy powództwa H. K. (1) przeciwko G. K. o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego.

W czasie trwania obowiązku alimentacyjnego między byłymi małżonkami jest możliwe zastosowanie art. 138 k.r.o., według którego w razie zmiany stosunków można żądać zmiany m.in. orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego. Także o zakresie zmienianych świadczeń alimentacyjnych decyduje treść art. 60 § 1 albo § 2 k.r.o.; w tym wypadku – treść art. 60 § 2 k.r.o. Z przyczyn wskazanych przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, na podstawie ustaleń prawidłowo poczynionych przez tenże Sąd, w pełni trafne stało się podwyższenie świadczeń alimentacyjnych, o które chodzi, z kwoty po 100 zł miesięcznie do kwoty po 300 zł miesięcznie. Przeciwno powyższemu nie przemawiają wywody skarżącego zawarte w jego apelacji.

W tym miejscu należy podkreślić, że nie jest trafne odwoływanie się przez skarżącego w jego apelacji do treści art. 5 k.c. jako unormowania mającego przemawiać za zasadnością apelacji. W świetle ustaleń Sądu Rejonowego w szczególności za powyższym nie przemawia to, że powódka G. K. zrzekła się „dożywocia obciążającego jej siostrzeńca, które obejmowało także koszty utrzymania mieszkania”, skoro nadal z tego prawa korzysta i skoro Sąd I instancji przyjął, że „powódka zasadniczo kosztów tych nie ponosi”.

W tej sytuacji apelacja podlega oddaleniu (art. 385 k.p.c.). O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie m.in. art. 102 k.p.c. oraz § 6 pkt 3 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 461).

K., dnia 8 października 2014 r.